

Broj: 01-197-13/19/R-118-179

Datum: 24.07.2019. godine

Na osnovu odredbi člana 28. stav 1. alineja 4. Zakona o električnoj energiji ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 8/08, 34/09, 92/09 i 1/11), člana 10. stav 1. tačka 9. Statuta Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 6/10), člana 33. stav 1. tačka g. Poslovnika o radu Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 59/10) i člana 74. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju sporova i žalbi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 70/10 i 7/19), u skraćenom postupku rješavanja spora po zahtjevu Jokić Branka iz Banje Luke, zastupanog po punomoćniku Rujević Vesni, advokatu iz Banje Luke, protiv Mješovitog holdinga "ERS" - MP a.d. Trebinje, ZP "Elektrokrajina" a.d. Banja Luka, u vezi sa tarifama po kojima se isporučuje električna energija, odnosno u vezi sa osporavanjem obračuna neovlašćeno utrošene električne energije, Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske, na 118. redovnoj sjednici, održanoj 24. jula 2019. godine, u Trebinju, donijela je

R J E Š E N J E

1. ODBIJA SE zahtjev Jokić Branka iz Banje Luke od 04.04.2019. godine, kojim se osporava Račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju broj NF-114409140-6903-12866 od 15.03.2019. godine, na mjernom mjestu naplatni broj 114409140, koje se nalazi u ulici Dujke Komljenovića do broja 128 u Banjoj Luci, u iznosu od 2.460,31 KM, kao neosnovan.
2. Svaka stranka snosi svoje troškove koje je imala u ovom postupku.

O b r a z l o ž e n j e

Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulatorna komisija) primila je, dana 08.04.2019. godine, zahtjev za rješavanje spora Jokić Branka iz Banje Luke, zastupanog po punomoćniku Vesni Rujević, advokatu iz Banje Luke (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva), kojim se osporava račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju broj NF-114409140-6903-12966 od 15.03.2019. godine u iznosu od 2.460,31 KM, na mjernom mjestu naplatni broj 114409140, koje se nalazi u ulici Dujka Komljenovića br. 128 u Banjoj Luci. Podnosilac u zahtjevu, između ostalog, navodi da je zbog duga na računu za utrošenu električnu energiju za mjesec januar 2019. godine u iznosu od 299,61 KM, kao i duga u iznosu od 109,63 KM za mjesec februar 2019. godine, podnosio prigovor na račun Mješovitom holdingu "ERS" - MP a.d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: protivna strana), jer je potrošnja električne energije u prethodnom periodu iznosila oko 50 KM, a dana 29.03.2019. godine

dostavljeno mu je obavještenje o isključenju zbog duga u iznosu od 250,78 KM. Podnosilac zahtjeva traži da Regulatorna komisija uvaži njegov zahtjev i usvoji prigovor u pogledu visine glavnog duga i zakonskih zatezних kamata za utrošenu električnu energiju za mjesec januar i februar 2019. godine, te da stavi van snage račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju od 15.03.2019. godine u iznosu od 2.460,31 KM, a koji se odnosi na period od 22.02.2018. – 22.02.2019. godine. Regulatorna komisija je, dana 11.06.2019. godine, primila dopunu zahtjeva podnosioca uz koji je priložen odgovor na prigovor protivne strane od 23.04.2019. godine. U dopuni zahtjeva podnosilac zahtjeva navodi da zapisnikom protivne strane od 22.02.2019. godine, koji je priložen, nije konstatovano oštećenje bilo koje plombe iz čega jasno proizilazi da je oštećenje plombe nastalo nakon izuzimanja brojila.

Regulatorna komisija je razmotrila zahtjev podnosioca i isti aktom broj 01-197-2/19 od 12.04.2019. godine, dostavila protivnoj strani, radi izjašnjenja i dostavljanja raspoložive dokumentacije.

Regulatorna komisije je, dana 25.06.2019. godine, primila izjašnjenje protivne strane o zahtjevu podnosioca, sa raspoloživom dokumentacijom. U izjašnjenju je, između ostalog, navedeno da se zahtjev podnosioca odnosi na osporavanje obračuna neovlašćeno utrošene električne energije na mjernom mjestu naplatni broj 114409140, koje se nalazi u ulici Dujke Komljenovića do broja 128 u Banjoj Luci, u ukupnom iznosu od 2.460,31 KM. Sa podnosiocem zahtjeva, koji je je kao krajnji kupac registrovan dana 01.08.2009. godine, ugovor o snabdijevanju je zaključen dana 10.12.2013. godine. Mjerno mjesto je uglavnom redovno očitavano, osim u pojedinim obračunskim periodima kada je vršena procjena potrošnje, zatim računi za utrošenu električnu energiju redovno su ispostavljeni, a posljednja kontrola mjernog mjesta prije otkrivanja neovlašćene potrošnje je vršena 2014. godine. Protivna strana dalje navodi da je, zbog većeg iznosa računa za mjesec januar 2019. godine, podnosilac zahtjeva, dana 18.02.2019. godine, podnio prigovor zahtijevajući kontrolu brojila, te je dana 22.02.2019. godine, na osnovu naloga za rad i uz prisustvo podnosioca zahtjeva, izvršeno skidanje brojila broj 150628, proizvođača "Enel" i postavljanje brojila broj 078325 proizvođača "Enel", o čemu je sačinjen je Zapisnik o kontoli mjernog mjesta sa direktnim mjerenjem broj 001/65057 sa konstatacijom da je mjerno mjesto ispravno. Skinuto brojilo broj 150628 je, dana 26.02.2019. godine, dostavljeno Republičkom zavodu za standardizaciju i metrologiju Odjeljenje za verifikaciju Banja Luka, radi provjere tehničke ispravnosti brojila i provjere verifikacionog žiga. Izvještajem ovog zavoda o kontrolnom pregledu brojila od 06.03.2019. godine je konstatovano da trofazno eloelektronsko brojilo aktivne energije tipa DB2 serijski broj 150628/2009 proizvođača "Enel" ima oštećene – otvarane žigove RZZSM RS KM Bijeljina RS12BIH 19 121. Pored toga, uz dozvolu protivne strane skinte su plombe i poklopac brojila i utvrđeno da je žica sekundara strujnog transformatora "R" faze presječena. U izvještaju su prikazani i parametri i rezultati ispitivanja brojila koji su pokazali da brojilo nije u klasi tačnosti i da ne mjeri jednu fazu, te je izveden zaključak da na osnovu ovih ispitivanja brojilo nije ispravno. Nakon toga, dana 15.03.2019. godine, izvršen je obračun neovlašćene potrošnje u ukupnom iznosu od 2.460,31 KM, zbog neovlašćene potrošnje iz odredbe člana 89. stav 1. tačka b) Opštih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom – u daljem tekstu: Opšti uslovi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 90/12) u smislu onemogućavanja pravilnog registrovanja preuzete električne energije i snage. Period za obračun neovlašćene potrošnje od 22.02.2018. do 22.02.2019. godine je određen godinu dana unazad od dana ustanovljavanja neovlašćene potrošnje, tj. godinu dana unazad od dana zamjene brojila, jer se ne može utvrditi početak neovlašćene potrošnje. Obračunska snaga od 17,25 kW

je utvrđena primjenom odredbe člana 91. stav 2. tačka a) podtačka 3) Opštih uslova, množenjem nominalne snage glavnog osigurača od 25 A sa nominalnim naponom 230 V. Prilikom utvrđivanja obračunske snage izvršeno je upoređivanje nominalne struje glavnog osigurača 25 A i dozvoljenog strujnog opterećenja priključnog voda 31 A, tako da je primijenjena manja vrijednost, tj. nominalna struja glavnog osigurača. Količina neovlašćeno utrošene električne energije u mjesečnom obračunu, utvrđena je u skladu sa odredbom člana 91. stav 2) tačka v) Opštih uslova, kao proizvod dobijene obračunske snage od 17,25 kW, broja dana u mjesecu i broja časova dnevno – četiri časa dnevno, jer podnosilac zahtjeva ne koristi električnu energiju za grijanje objekta. Obračun neovlašćene potrošnje je podnosiocu zahtjeva dostavljen 15.03.2019. godine, a 18.03.2019. godine podnosilac se obratio prigovorom na račun za mjesec februar 2019. godine smatrajući da je ovaj račun previsok, tražeći da se utvrdi stvarno činjenično stanje i ovaj račun koriguje. Odgovorom na prigovor od 22.03.2019. godine podnosiocu zahtjeva je ukazano da se ne može prihvatiti njegov prigovor te mu je obrazložen način otkrivanja i obračuna neovlašćene potrošnje, sa poukom da se može obratiti Regulatornoj komisiji, ukoliko nije zadovoljan odgovorom. Poslije dostavljenog obavještenja o isključenju od 27.03.2019. godine podnosilac je podnio prigovor 04.04.2019. godine, a dana 23.04.2019. godine dostavljen mu je odgovor da se neće vršiti obustava isporuke električne energije do okončanja spora kod Regulatorne komisije.

Regulatorna komisija je ocijenila da su stranke pribavile dovoljno dokaza na osnovu kojih se može pravilno i potpuno utvrditi činjenično stanje i donijeti pravedna odluka i bez posebnog saslušanja stranaka i dodatnog prikupljanja i izvođenja dokaza, te je, na 116. redovnoj sjednici, održanoj 4. jula 2019. godine u Trebinju, donijela zaključak da se u ovom sporu donese odluka u skraćenom postupku. Na istoj redovnoj sjednici, Regulatorna komisija je utvrdila i nacrt rješenja u ovom postupku. Zaključak i nacrt rješenja su dostavljeni strankama, te je ostavljena mogućnost da stranke u roku od osam dana od dana prijema dostave komentare u pismenoj formi na navedene akte. Na internet stranici i oglasnoj tabli Regulatorne komisije objavljeno je obavještenje za javnost o rješavanju spora u skraćenom postupku, sa mogućnošću podnošenja komentara.

U ostavljenom roku, podnosilac zahtjeva je dostavio komentare na zaključak i nacrt rješenja. U komentrima je, između ostalog, navedeno da nisu postojali uslovi da se o zahtjevu odlučuje po pravilima skraćenog postupka, jer bi se u redovnom postupku putem izvođenja dokaza na raspravi utvrdilo činjenično stanje u vezi sa postojanjem neovlašćene potrošnje. Naime, podnosilac zahtjeva smatra da je u ovom postupku neophodno izvesti dokaz u smislu sprovođenja vještačenja od strane vještaka elektrotehničke struke, radi pribavljanja stručnog mišljenja u vezi sa postojanjem neovlašćene potrošnje. Pored toga, podnosilac zahtjeva u komentarima navodi da podnosilac zahtjeva nije djelovao na brojilo, u smislu presjecanja žice sekundara strujnog transformatora "R" faze i da nije mogao znati za neispravnost brojila, a koja je naknadno utvrđena od strane zavoda, pa s tim u vezi postavlja pitanje da li su radnici protivne strane koji su prilikom konrole mjernog mjesta skunuli plombu i postavili novo brojilo znali ili mogli znati da je oštećen žig koji postavlja Republički zavod za standardizaciju i metrologiju. Podnosilac zahtjeva navodi da iz materijalnih dokaza protivne strane nije jasno da je kvar na brojilu posljedica nedozvoljene radnje podnosioca zahtjeva, s obzirom da je plomba distributera bila ispravna, kako u vrijeme skidanja brojila, tako i u vrijeme njegove kontrole kod nadležnog zavoda. Podnosilac zahtjeva predlaže da Regulatorna komisija usvoji njegove komentare, a da se zaključak o rješavanju spora u

skraćenom postupku i nacrt rješenja stave van snage, te da se o zahtjevu podnosioca donese odluka u redovnom postupku, odnosno da se u ovom postupku održi formalna rasprava.

U postupku rješavanja ovog spora izvršen je uvid u sljedeću dokumentaciju koju su stranke priložile: zahtjev za rješavanje spora od 11.03.2019. godine, punomoć od 29.03.2019. godine, uplatnice za električnu energiju, prigovore upućene protivnoj strani od 18.02.2019, 18.03.2019, 25.03.2019 i 28.03.2019. godine, obavještenje o isključenju od 27.03.2019. godine, prigovor na obavještenje o isključenju od 04.04.2019. godine, akt protivne strane o dostavi obračuna neovlašćeno preuzete električne energije od 15.03.2019. godine, račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju od 15.03.2019. godine sa detaljnim podacima o zapisniku i obračunskim parametrima neovlašćene potrošnje, izvještaj o kontrolnom pregledu mjerila Republičkog zavoda za standardizaciju i metrologiju Odjeljenje za verifikaciju Banja Luka od 06.03.2019. godine, račune za električnu energiju, zapisnik o zamjeni brojila i plombiranju mjernog mjesta od 22.02.2019. godine, dopunu zahtjeva za rješavanje spora od 08.06.2019. godine, izjašnjenje protivne strane od 19.06.2019. i 11.06.2019. godine, odgovore na prigovore protivne strane od 22.03.2019. godine i 23.04.2019. godine, odgovor na upit od 29.03.2019. godine, zapisnik o kontroli mjernog mjesta sa direktnim mjerenjem potrošnje od 22.02.2019. godine, energetska karticu, karticu po datumu knjiženja – redovna potrošnja, karticu po datumu knjiženja sa razdvojenim saldom energije i kamate – redovna potrošnja, čitačke liste, ugovor o snabdijevanju od 10.12.2013. godine, naloge za rad od 22.02.2019. godine, zahtjev za ispitivanje tehničke ispravnosti mjernog uređaja i pregled državnih plombi od 26.02.2019. godine, krivičnu prijavu od 11.04.2019. godine, žalbu podnosioca od 25.03.2019. godine dostavljenu Republičkoj upravi za inspekcijske poslove Zapisnik o izvršenoj vanrednoj inspekcijskoj kontroli od 10.04.2019. godine i komentare podnosioca zahtjeva od 18.07.2019. godine.

Nakon razmatranja zahtjeva podnosioca, izjašnjenja protivne strane, komentara podnosioca zahtjeva i nakon izvršene ocjene prikupljenih dokaza stranaka, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti, u ovom postupku rješavanja spora su utvrđene sljedeće činjenice relevantne za odlučivanje:

- Podnosilac zahtjeva je od 01.08.2009. godine registrovan, kao krajnji kupac električne energije, u kategoriji potrošnje "domaćinstvo" – druga tarifna grupa kupaca, na mjernom mjestu naplatni broj 114409140, koje se nalazi u ulici Dujke Komljenovića do broja 128 u Banjoj Luci;
- Mjerno mjesto se uglavnom redovno očitava i redovno se ispostavljaju računi za električnu energiju koje je podnosilac u cjelosti plaćao do decembra 2018. godine, a u 2019. godini nije uredno plaćao utrošenu električnu energiju;
- Podnosilac zahtjeva i protivna strana su, dana 10.12.2013. godine, zaključili ugovor o javnom snabdijevanju električnom energijom;
- Podnosilac zahtjeva se obratio prigovorom protivnoj strani, dana 18.02.2019. godine, zahtijevajući kontrolu brojila zbog uvećanog računa za utrošenu električnu energiju za mjesec januar 2019. godine;
- Na osnovu izdatih naloga za rad broj 59273/5446995 i broj 5449875 od 22.02.2019. godine i uz prisustvo podnosioca zahtjeva, protivna strana je izvršila skidanje brojila broj 150628, proizvođača "Enel" i postavljanje brojila broj 078325 proizvođača "Enel", o čemu je, dana 22.02.2019. godine, sačinjen Zapisnik broj 001/65057 o kontoli mjernog mjesta sa direktnim mjerenjem potrošnje sa

konstatacijom da je mjernom mjesto ispravno, kao i Zapisnik broj 001/26660 o zamjeni brojila i plombiranju mjernog mjesta;

- Skinuto brojilo broj 150628, protivna strana je, dana 26.02.2019. godine, dostavila Republičkom zavodu za standardizaciju i metrologiju, Odjeljenje za verifikaciju Banja Luka, radi kontrole ispravnosti;
- Republički zavod za standardizaciju i metrologiju, Odjeljenje za verifikaciju Banja Luka je, svojim Izvještajem o kontrolnom pregledu mjerila broj 18/1.11/393-23-176/19 od 06.03.2019. godine, konstatovao da trofazno elektronsko brojilo aktivne električne energije tipa DB2 serijski broj 150628/2009 proizvođača "Enel" ima oštećene – otvarane žigove RZSM RS KM Bijeljina RS12BIH 19 121, a sa dozvolom protivne strane nakon izvršenog skidanja plombe i poklopca brojila nađeno je da je žica sekundara strujnog transformatora "R" faze presječena;
- U izvještaju su prikazani i parametri i rezultati ispitivanja brojila koji su pokazali da brojilo nije u klasi tačnosti i da ne mjeri jednu fazu, te je izveden zaključak da na osnovu ovih ispitivanja brojilo **nije ispravno**;
- Protivna strana je, na osnovu pomenutih zapisnika, a posebno Izvještaja o kontrolnom pregledu mjerila broj 18/1.11/393-23-176/19 od 06.03.2019. godine, utvrdila da je u ovom slučaju postojala neovlašćena potrošnja električne energije u vidu onemogućavanja pravilnog registrovanja preuzete električne energije i snage, te je primjenom odredbi Opštih uslova, sačinila Račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju broj broj NF-114409140-6903-12866 od 15.03.2019. godine, u iznosu od 2.460,31 KM, koji je podnosiocu zahtjeva dostavljen aktom protivne strane broj 3464/19 od 15.03.2019. godine;
- Podnosilac zahtjeva nije izvršio plaćanje iznosa od 2.460,31 KM po osnovu izvršenog obračuna neovlašćeno utrošene električne energije;
- Povodom većeg broja prigovora podnosioca zahtjeva kojima je osporavao račune za električnu energiju za mjesec januar i februar 2019. godine, kao i iznos naknade po osnovu obračuna neovlašćene potrošnje, protivna strana je podnosiocu zahtjeva dostavila odgovore da se ne može udovoljiti njegovim prigovorima;
- Podnosiocu zahtjeva nije obustavljena isporuka električne energije.

Na osnovu izvedenih dokaza, a posebno Izvještaja o kontrolnom pregledu mjerila broj 18/1.11/393-23-176/19 od 06.03.2019. godine, nesumnjivo je utvrđeno da je na mjernom mjestu podnosioca zahtjeva izvršena neovlašćena potrošnja električne energije. Dana 22.02.2019. godine, na osnovu izdatih naloga za rad broj 59273/5446995 i broj 5449875, ovlašćeni radnici protivne strane su, postupajući po zahtjevu podnosioca, dana 22.02.2019. godine izvršili kontrolu mjernog mjesta podnosioca zahtjeva. Protivna strana je tom prilikom izvršila skidanje brojila broj 150628 i postavljanje brojila broj 078325, o čemu su sačinjeni odgovarajući zapisnici, i to Zapisnik broj 001/65057 o kontoli mjernog mjesta sa direktnim mjerenjem potrošnje sa konstatacijom da je mjernom mjesto ispravno, kao i Zapisnik broj 001/26660 o zamjeni brojila i plombiranju mjernog mjesta.

Nakon kontrole i zamjene brojila, skinuto brojilo broj 150628 je dostavljeno Republičkom zavodu za standardizaciju i metrologiju, Odjeljenje za verifikaciju Banja Luka, kao nadležnoj instituciji za pregled i verifikaciju brojila na osnovu odredbe člana 10. Zakona o metrologiji ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 33/16), da izvrši kontrolu ispravnosti ovoga brojila. Kontrolom brojila od strane ovoga zavoda utvrđeno je da

trofazno elektronsko brojilo aktivne električne energije tipa DB2 serijski broj 150628/2009 proizvođača "Enel" ima oštećene – otvarane žigove RZSM RS KM Bijeljina RS12BIH 19 121, a sa dozvolom protivne strane, nakon izvršenog skidanja plombe i poklopca brojila, nađeno je da je žica sekundara strujnog transformatora "R" faze presječena. U izvještaju su prikazani i parametri i rezultati ispitivanja brojila koji su pokazali da brojilo nije u klasi tačnosti i da ne mjeri jednu fazu, te je izveden zaključak da, na osnovu ovih ispitivanja, brojilo **nije ispravno**. Utvrđeno stanje je konstatovano Izvještajem o kontrolnom pregledu mjerila broj 18/1.11/393-23-176/19 od 06.03.2019. godine.

S obzirom na stanje koje je utvrdio zavod kontrolom ispravnosti brojila, odnosno da je brojilo neispravno, u ovom slučaju je postojala neovlašćena potrošnja električne energije u vidu onemogućavanja pravilnog registrovanja preuzete električne energije i snage iz odredbe člana 89. stav 1. tačka b) Opštih uslova, na osnovu i čega je i sačinjen obračun neovlašćene potrošnje električne energije u iznosu od 2.460,31 KM. Dakle, u ovom slučaju je nesumnjivo utvrđeno da električna energija na mjernom mjestu podnosioca zahtjeva nije pravilno mjerena, uslijed neovlašćenog djelovanja na brojilo. Pošto se električna energija, zbog svojih fizičkih specifičnosti, može izmjeriti samo ispravnim mjerenjem i samo tako izmjerena količina električne energije može biti predmet pravnog i ekonomskog prometa na elektroenergetskom tržištu, odnosno biti fakturisana i njena vrijednost iskazana u novcu, u ovom slučaju je bilo nužno primijeniti odredbe Opštih uslova u pogledu utvrđivanja količine neovlašćene potrošnje električne energije, budući da je izostalo njeno ispravno mjerenje.

U pogledu načina na koji je protivna strana izvršila obračun naknade za neovlašćeno utrošenu električnu energiju, utvrđeno je da je isti pravilno sačinjen, odnosno da je sačinjen u skladu sa odredbama Opštih uslova. S obzirom da se radi o neovlašćenoj potrošnji koja je izvršena na mjernom uređaju, u ovom slučaju je prilikom izračuna obračunske snage za obračun neovlašćene potrošnje pravilno primijenjena odredba člana 91. stav 2. tačka a) podtačka 3) Opštih uslova, kojom je propisano da se obračunska snaga dobija množenjem manje vrijednosti nominalne struje glavnog osigurača ili uređaja za ograničenje snage ili dozvoljenog strujnog opterećenja priključnog voda, sa nominalnim naponom, ukoliko je neovlašćena potrošnja izvršena na mjernom uređaju. Prilikom utvrđivanja obračunske snage, protivna strana je istu pravilno utvrdila, na način da je izvršila upoređivanje nominalne struje glavnog osigurača od 25 A i dozvoljenog strujnog opterećenja priključnog voda od 31 A, tako da je primijenjena manja vrijednost, tj. nominalna struja glavnog osigirača. Protivna strana je dakle obračunsku snagu od 17,25 kW utvrdila množenjem nominalne struje glavnog osigurača od 25 A i nominalnog napona od 230 V, dok je količinu neovlašćeno utrošene aktivne energije za kategoriju potrošnje "domaćinstvo" – druga tarifna grupa, utvrdila na osnovu odredbe člana 91. stav 2. tačka b) podtačka 1) Opštih uslova. Kako se u ovom slučaju radi o krajnjem kupcu iz kategorije potrošnje "domaćinstvo" – druga tarifna grupa, na obračunatu količinu aktivne energije za obračun neovlašćene potrošnje primjenjeni su tarifni stavovi na osnovu odredbe člana 92. stav 2. tačka a) Opštih uslova. Pored toga, protivna strana je izvršila umanjenje iznosa naknade za neovlašćeno utrošenu električnu energiju za količine električne energije koje su registrovane na mjernom uređaju u periodu koji je obuhvaćen obračunom neovlašćene potrošnje, a što je u skladu sa odredbom člana 92. stav 8. Opštih uslova.

Protivna strana je pravilno odredila period za obračun neovlašćene potrošnje. S obzirom na činjenicu da nije utvrđeno kada su počinjene neovlašćene radnje, odnosno da u prethodnom periodu od godinu dana nije bilo kontrola onog dijela mjernog mjesta na kojem su izvršene neovlašćene radnje, protivna strana je za obračun neovlašćeno

utrošene električne energije pravilno odredila period od godinu dana, tj. period 22.02.2018. – 22.02.2019. godine, što je u skladu sa odredbom člana 90. stav 3. Opštih uslova.

Primjenom naprijed navedenih parametara koji se koriste za sačinjavanje obračuna, protivna strana je dana 15.03.2019. godine, a na osnovu ovlašćenja iz odredbe člana 5. tačka v) i 92. stav 5. Opštih uslova, sačinila Račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju broj NF-114409140-6903-12866 u iznosu od 2.460,31 KM od 15.03.2019. godine.

Potrebno je istaći da se obračun neovlašćeno utrošene električne energije sačinjava u skladu sa naprijed navedenim odredbama Opštih uslova, a Opšti uslovi su doneseni na osnovu člana 23. alineja 6. i odredbe člana 74. Zakona o električnoj energiji. Odredbom člana 74. Zakona o električnoj energiji utvrđeno je šta je predmet regulisanja Opštih uslova, odnosno taksativno je utvrđeno koji odnosi treba da se uredi Opštim uslovima. Između ostalog, odredbom člana 74. tačka 12. Zakona o električnoj energiji jasno je propisano da se Opštim uslovima uređuje način utvrđivanja količine i snage neovlašćeno utrošene električne energije, kao i način obračuna i naplate neovlašćeno utrošene električne energije. Za utvrđivanje obaveze plaćanja iznosa neovlašćeno preuzete električne energije u skladu sa navedenim odredbama Opštih uslova je relevantna činjenica, da je izvršeno onemogućavanje pravilnog registrovanja preuzete električne energije. Pošto je izostalo ispravno mjerenje, uslijed neovlašćenog djelovanja na brojilo i pošto je uslijed toga nemoguće utvrditi stvarnu količinu utrošene električne energije, u ovom slučaju je bilo nužno primijeniti imperativne odredbe Opštih uslova, odnosno utvrditi količinu neovlašćene potrošnje električne energije u skladu sa tim odredbama. Dakle, protivna strana je uredno ispunila svoju obavezu isporuke električne energije na ovom mjernom mjestu, a podnosilac zahtjeva je dužan da plati preuzetu električnu energiju. Pošto je izostalo ispravno mjerenje, količinu preuzete električne energije je bilo potrebno utvrditi na osnovu odredbi članova 89. – 92. Opštih uslova, u formi obračuna neovlašćeno utrošene električne energije.

U vezi sa navodima podnosioca iznesenim u dopuni zahtjeva za rješavanje spora od 08.06.2019. godine, da zapisnikom protivne strane od 22.02.2019. godine nije konstatovano oštećenje bilo koje plombe iz čega jasno proizilazi da je oštećenje plombe nastalo nakon izuzimanja brojila, potrebno je istaći da za razliku od plombe na brojilu koje postavlja nadležni distributer električne energije na osnovu odredbe člana 74. Opštih uslova, u ovom slučaju su **povrijeđeni žigovi** koje postavlja Republički zavod za standardizaciju i metrologiju, na osnovu odredbi člana 25. Zakona o metrologiji, zbog čega je i trebalo da ovaj zavod izvrši kontrolu ispravnosti brojila. Dakle, u pitanju su redovni poslovi za koje su ovlašćeni i protivna strana, kao operator distributivnog sistema i ovaj zavod, svako u skladu sa svojim nadležnostima.

Budući da se radi o mogućoj potrošnji električne energije za kategoriju potrošnje "domaćinstvo", tokom zimskog perioda, kada se primjenjuju viši sezonski tarifni stavovi za obračun utrošene električne energije, zahtjev podnosioca kojim je prigovarao na račune za utrošenu električnu energiju za mjesec januar 2019. godine u iznosu od 299,61 KM i februar 2019. godine u iznosu od 109,63 KM, ne mogu se dovoditi u vezu sa utvrđenom neovlašćenom potrošnjom i obavezom plaćanja tako obračunatih količina neovlašćeno utrošene električne energije, u skladu sa naprijed navedenim odredbama Opštih uslova.

S obzirom da podnosilac zahtjeva nije izvršio plaćanje obračunatog iznosa po osnovu neovlašćene potrošnje, potrebno je istaći da je protivna strana, kako zbog postojanja

duga po osnovu redovno utrošene električne energije, tako i neovlašćeno utrošene električne energije, ovlašćena da, na osnovu odredbe člana 80. alineja 1. i alineja 3. Zakona o električnoj energiji, kao i odredbe člana 97. stav 1. tačka z. i i. Opštih uslova, izvrši obustavu isporuke električne energije.

Regulatorna komisija je razmotrila i dostavljene komentare podnosioca zahtjeva na zaključak i nacrt rješenja i utvrdila da su isti neosnovani, kako u pogledu primjene odredaba procesnog karaktera, tako i u pogledu primjene odredbi Opštih uslova, u vezi sa postojanjem neovlašćeno utrošene električne energije.

Odredbama člana 71. – 74. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju sporova i žalbi, kao posebnim propisom donesenim na osnovu odredbe člana 27. stav 1. Zakona o električnoj energiji, posebno su propisani uslovi za sprovođenje skraćenog postupka. O ispunjenosti uslova za provođenje skraćenog postupka, odlučuje Regulatorna komisija u svakom konkretnom slučaju. Tako je odredbom člana 4. ovoga pravilnika, posebno propisano koje vrste rasprava se sprovode pred Regulatornom komisijom o pitanjima iz njene nadležnosti, te da odluku o javnoj raspravi može donijeti samo Regulatorna komisija na osnovu odredbe člana 5. stav 1. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju sporova i žalbi. Imajući u vidu da je posebno propisan postupak pred Regulatornom komisijom u kojem su u cjelosti ispoštovana načela upravnog postupka, u smislu odredbe člana 3. Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18), to se u ovom slučaju se ne radi o povredi pravila upravnog postupka. Dakle, i u uslučaju sprovođenja skraćenog postupka, strankama je omogućeno da iznesu svoje navode i dostave dokaze, te da se izjasne o tvrdnjama i dokazima druge strane u postupku. Regulatorna komisija je pravilno i potpuno utvrdila činjenično stanje, uz puno uvažavanje svih načela postupka, a sve u cilju donošenja pravilne odluke u sporovima na elektroenergetskom tržištu utvrđenih odredbom člana 28. stav 1. Zakona o električnoj energiji i vršenja nadležnosti Regulatorne komisije u smislu odredbi člana 23. i 24. istog zakona. Pored toga, odredbom člana 9. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku je jasno propisano da se rješenje može donijeti i bez prethodnog saslušanja stranke, samo u slučajevima kada je to utvrđeno zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona.

U pogledu komentara podnosioca, da je u ovom postupku trebalo sprovesti vještačenje po vještaku elektrotehničke struke s ciljem utvrđivanja postojanja neovlašćene potrošnje električne energije, potrebno je istaći da to nije dokaz koji bi osporio primjenu odredbi Opštih uslova, a koji bi doveo do oslobađanja podnosioca zahtjeva od obaveze da plati neovlašćeno preuzetu električnu energiju. Naime, preuzeta električna energija sa mreže može se utvrditi samo ispravnim mjerenjem, pa je za slučaj neovlašćene potrošnje električne energije, način utvrđivanja količina tako preuzete električne energije strogo propisan odredbama Opštih uslova, budući da preuzeta električna energija nije pravilno izmjerena, usljed preduzimanja neovlašćenih radnji. Pošto je izostalo ispravno mjerenje, količina tako preuzete električne energije se može utvrditi samo na osnovu propisa, odnosno odredbi člana 89. – 92. Opštih uslova. Navedene odredbe upravo ne dopuštaju nikakve improvizacije, pa čak ni bilo kakva vještačenja po tom pitanju, u pogledu pokušaja utvrđivanja stvarnih količina neovlašćeno preuzete električne energije, budući da je to s jedne strane nemoguće, a s druge strane bi otvorilo mogućnost brojnih manipulacija i zloupotreba u praksi. Zbog toga bi utvrđivanje količina utrošene električne energije u slučaju neovlašćene potrošnje putem vještačenja bilo u suprotnosti sa navedenim odredbama Opštih uslova.

U vezi sa navodima podnosioca iznesenim u komentarima da nije djelovao na brojilo i da nije mogao znati za njegovu neispravnost, te da je plomba distributera bila ispravna, kako u vrijeme skidanja brojila, tako i u vrijeme njegove kontrole kod nadležnog zavoda, potrebno je istaći da ovo nisu okolnosti koje bi dovele do oslobađanja podnosioca da plati neovlašćeno utrošenu električnu energiju. Naime, za bilo koji vid neovlašćene potrošnje iz odredbe člana 89. stav 1. Opštih uslova nije od značaja činjenica o utvrđivanju koje je lice preduzimalo neovlašćene radnje na mjernom mjestu, već je važno utvrditi da električna energije nije izmjerena usljed preduzimanja neovlašćenih radnji na mjernom mjestu. U konkretnom slučaju se radi o povredi ispravnosti žiga koje postavlja nadležni zavod, a ne plombe koju postavlja distributer. Pored toga, kontrolom brojila od strane Republičkog zavoda za standardizaciju i metrologiju je utvrđeno da trofazno elektronsko brojilo aktivne električne energije tipa DB2 serijski broj 150628/2009 proizvođača "Enel" ima oštećene – otvarane žigove RZSM RS KM Bijeljina RS12BIH 19 121, a sa dozvolom protivne strane, nakon izvršenog skidanja plombe (plombe sa žigom zavoda) i poklopca brojila, nađeno je da je žica sekundara strujnog transformatora "R" faze presječena, pa je izvještajem ovog zavoda utvrđeno da brojilo nije ispravno. Zbog utvđene neispravnosti brojila od strane nadležne institucije, protivna strana je pristupila sačinjavanju obračuna neovlašćeno utrošene električne energije.

Imajući u vidu naprijed navedeno utvrđeno činjenično stanje, kao i navedeni pravni osnov, utvrđeno je da je zahtjev podnosioca u vezi sa osporavanjem obračuna neovlašćene potrošnje u iznosu od 2.460,31 KM u cjelosti neosnovan, te je odlučeno kao u tački 1. dispozitiva ovog rješenja.

S obzirom da se ovaj spor rješava u skraćenom postupku i da su troškovi postupka bili neznatni, te da nijedna stranka u postupku nije podnijela zahtjev za naknadu troškova postupka, Regulatorna komisija je, tačkom 2. dispozitiva ovog rješenja, odlučila da svaka stranka snosi svoje troškove, koje je eventualno imala u ovom postupku, a na osnovu člana 27. stav 2. Zakona o električnoj energiji.

Pravna pouka se zasniva na odredbi člana 25. Zakona o energetici ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 49/09), te članu 5. i 15. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 109/05 i 63/11).

Pravna pouka:	Ovo rješenje je konačno. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Okružnom sudom u Trebinju u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Predsjednik

Vladislav Vladičić